

SZILÁGY-SOMLYÓ

TÁRSADALMI HETILAP.

Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési díjak:
egész évre 4 frt, fél évre 2 frt; községi jegyzőknak és tanítóknak egész évre 3 frt.
Magán hirdetések díja:
Háromszor hasábozott garmond sorért 5 kr; bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr.
Hivatalos hirdetések díja:
Egyszeri közlésért tekintet nélkül a szöveg nagyságára, bélyegdíjjal, nyugtá-bélyeggel és támlappal együtt 8 frt.
Nyitlér soronként 30 kr.
többszöri hirdetésnél kedvezmények nyújthatnak.

A lap szellemi részét illető levelek a szerkesztőséghez, pénz küldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz címezendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Bérmontellon levelek csak ismert köztől fogadtatnak el.

Gazdák kongresszusa.

Néhány nap választ el csak attól a mozgalmas időtől, midőn a magyar gazdák jelek szerint ezren felül, mintegy a képviseltetés rendszerével a magyar fővárosban az ugynevezett mezőgazdasági válságról fognak tanácskozni.

Talán a kérdés nincs jól feltéve: mezőgazdasági válság még nincs, mert hiszen ez egyértelmű lenne az agrikultur ország általános disszociójával, a miről egyelőre a legsötétebb pessimisták sem beszélhetnek — hála istennek, — ámde bizonyos, hogy évtizedeken át jóformán minden közteher a termőföldre roskadván, a szé- dületlen külföldi verseny folytán, me- zőgazdáinkat nehéz aggódás fogja el s egyik-másik lelkében már elhelyez- kedik a tönk sivar képe.

A helyzet az, hogy mezőgazdasági válság még nincs, de lehet és így még idejében való a tanácskozás, mi módon lehetne e nemzeti csapást el- hárítani.

A nélkül, hogy mélyebb bonckés alá vennék a kongresszus munka- anyagának igazán a nemzetközi de- mografiai kongresszushoz hasonló szé- dültes tömeget, mi a kongresszus gyakorlati hasznát attól tesszük füg- gövé, ha az a pártbéklyóktól megsza- badulva, tárgyas itélethozatalra he- lyezkedik.

Lapunk irányelvei szerint nem ránk tartozik szóvá tenni, hogy e kongresz- szus hitelvéstése érdekében — joga- san, vagy jogtalanul-e? — idegen tendenciákkal, célokkal vádolják a gazdakongresszust, hogy annak csak nyíltan bevallott célja a mezőgazda- sági kalamitások elhárítása felől ta- nácskozni, titkos célja pedig szervez- kedés rejtett politikai célokért. Csak megemlítettük e mende-mondát, hogy

az érdekeltekhez azon jóakaró felhi- vást tegyük, miszerint a kongresszus iránt a bizalmat ellenségei erősen ingatván, kétszeres kötelessége min- den közügyét tárgyilagosan és tapin- tatosan intézni, mert az valóban nagy ár lenne, hogy a mezőgazdasági tár- sadalmat kompromittálják egy akció- val, melyet aztán így kell distingvál- ni: sok hüho semmiért. Nagy nemzeti ér- dekek fűződnek ahhoz, hogy a gazda- kongresszus valamelyes eredményre vezethessen. Mert mi kiválóan annak örülünk, hogy a gazdák saját kérdé- seik iránt érdeklődnek, apáthiájokból ébrednek, eredménynek tartjuk, hogy a mezőgazdasági kérdések napirendre kerülnek, mert bizony-bizony egyik csodálatos indolenciánk, a hogy a nemzetlét legnagyobb tényezőjének a magyar földnek bajával szinte soha sem törődünk.

A maradiság kényelmessége sehol oly ilyesztően nem mutatkozik, mint a kisebb mezei gazdálkodásnál. Míg a technika széles mezőt nyitott a válto- zatos és hasznos industriának, a ma- gyar gazda egyedül a kalászos növény termelésében merül ki. Vagy legalább ha ebben is elfogadta volna a hala- dás követelményeit. Az apáról maradt szokás alapján folyik a kisebb birtok- testeken a gazdálkodás, nem csoda, ha az élet igényeinek növekedésével, közlekedési eszközök óriási fejlődésé- vel a világversenyben elmaradunk; nem csoda, ha a soha sem hálátlan magyar földön is, a hol a jólét vi- rult, az élet nehéz gondjai sujtják a magyar gazdát.

Ebben a helyzetben a gazdasági kongresszus tanácskozásainak legfon- tosabb része ott fog folyni, a hol ar- ról beszélnek, gondoskodnak, mint kellene a magyar kisebb mezőgazdák konservativizmusát megtörni és mint lehetne őket kivezetni a kalászos ter-

melés egyoldalúságából? Mint lehetne reájok hatni, hogy a kereskedelmi nö- vények termelését is üzzék, mint le- hetne megnyerni a szövetkezeteknek teszem kenderkészítő telepek létesíté- sére, melynek alkalmazása mellett a nyers termény huszszorosan hozza meg a jövedelmet.

Az önségély kérdéseit meritse ki a kongresszus, nem a közintézmények bírálatát, mert rekrimináció soha sem segített semmiféle bajon, annál ke- vésbé — válságon.

Vármegyei élet.

(Folyt. és vége.)

Második nap.

Báró főispán ur a gyűlést d. e. 9 órakor megnyitván, elrendelte a tegnapi gyűlés jegyzőkönyvének felolvasását, mi- nek megtörténte után közgyűlésünk azt hitelesítette is.

Ennek megtörténtével az előző nap- ról elmaradt tárgyak kerültek sorrendre.

Badzey György azon jelentése, hogy a th. bizottsági tagságról lemond, tudó- másul vétetett.

Kiss Ernőnek a vm. közkórházi bi- zottságról való lemondása folytán köz- gyűlésünk az ekképpen megüresedett tag- sági helyet Petri Mórral töltötte be.

Lázár Istvánnak a mezőgazdasági bi- zottság póttagságáról való lemondása tu- domásul vétetett.

Somogyi Béla vm. árvaszéki irnok- nak egészsége helyreállítása céljából 6 heti szabadságidő engedélyeztetett ugyan- akkor részére a majorsági alaphól 80 frt segély adatott.

Brenner Lipót könyomdásznak nyolc heti, Fodor Lázár főpénztárnoknak 6 heti szabadságidő engedélyezett közgyűlé- sünk olyan formán, hogy a szabadságidő megkezdését a vármegye alispánja fogja meghatározni. Utóbbit szabadságideje alatt az árvaszéki pénztárnok fogja helyette- síteni.

Bereczki Miklós tisztii szolgának és

Balácsi Béla központi hivatalszolgának 15—15 frt segély, illetve jutalom enge- délyeztetett a házi pénztár 1895. évi meg- takarításai terhére.

A mezőrendőrségi törvény értelmé- ben hozott s jóváhagyás végett beterjesz- tett 140 birtokossági határozat közül 97 helybenhagyatott, 43 pedig mint szabály- talan, megsemmisített.

A f. hó 24. d. kén tartott számonkérő szék jegyzőkönyve tudomásul vétetett.

Sz.-Somlyó város kérelme folytán el- határozta közgyűlésünk, hogy a várme- gye tulajdonát képező volt kraszname- gyei székhatár a városnak 10.000 frtért átengedi. Együttal a zilahi kir. törvény- szék elnökének azon kérelmére, hogy az igazságügyi kincstár és a vármegye kö- zött kötött s lejárt bérleti szerződés meg- újíttassék, kijelenti közgyűlésünk, hogy a mennyiben e tárgyan már nem intéz- kedhetik, a kérelmet tárgyalás alá nem veszi.

Br. Podmaniczky Gyula th. bizott- sági tag azon bejelentését, hogy a várme- gye területéről való elköltözése miatt az egyes bizottságokban viselt állásáról le- mond, közgyűlésünk tudomásul vette; egyszersmind az egyes bizottságokban időközben megüresedett helyeket követ- kezőleg töltötte be: az állandó választ- mányba br. Bornemissza Elemér és dr. Petri Mór, a közegészségügyi bizottságba dr. Petri Mór, a lötenyésztési bizottságba Simay Miklós, Péchy Mihály, br. Bor- nemissza Elemér és Bazala Károly, a köz- ponti választmányba Zeitler Károly és dr. Petri Mór választattak meg.

Sz.-Somlyó városnak a mezőgazda- ságról alkotott szabályrendelete jóvá- hagyatott.

Szintén jóváhagyatott Vervölgy köz- ségnek a birói fizetés rendezését ki- mondó határozata.

A sz.-sámsoni kör községeinek kör- jegyzői lak, egyszersmind iskola, kisded- óvoda helyiség megvásárlását kimondó határozatát közgyűlésünk jóváhagyta.

Az ákosi és sámsoni kisdedóvoda tervét és költségvetését azzal hagyattak jóvá, hogy az épületben a dada számára lakás készíttessék.

A csizéri körjegyzőség községeinek körjegyzői lakás és irodai építése céljá- ból készített terv és költségvetése jóvá- hagyatott.

A „Szilágy-Somlyó” Tárcája.

Hogyha nékem adná Isten ...*)

Hogyha nékem adná Isten az eget,
Csillagokból raknám ki a nevedet,
A tejútból rámát fonnék körébe —
Fehér rózsakoszorúnak az égre!

Hogyha nékem adná Isten a földet,
Minden este megkérdezném tetőled:
Mit hozzon a felkelő nap magával,
Tél legyen-e, vagy tavasz és madárdal.

Tavasz lenne, melynek üde virágán,
Illatárba fürdenék a szivárvány,
A magasba felröppenő pacsirták,
Örömeiket zengő dalba kisírnák!

De ha szíved komor telet kívánna,
Szemfődelet boritnék e világra,
Egy koporsó lenne a föld lezárva,
Felleget ég könnyet sirna reája!

*) Mutatvány szerzőnek sajtó alá rendezett kötetéből. Szerk.

Hej! de az ég nem az enyém, mielőtt
Szemeimre nem terítnek szemfedőt,
Földem sincs több csak — hogyha jön a
válság —
A hol épen a siromat megássák!

Ágról szakadt szegény vagyok — oly sze-
gény,
Csak a lelkem üdvössége az enyém —
De szívedért megalkudnám az égre
S lelkem üdvét odaadnám — cserébe!

Király Péter.

Velence.

Irta: Bodor Ernő.

Ne tessék megijedni, nem lesz utle-
írás: csak néhány képben, egy pár vo-
nással próbálom meg az örök tavasz e
gyöngyét emlékeim borongó ködéből ki-
emelve bemutatni.

A ragyogó nap éppen az örökké
azurkék olasz égnek zenithjén járt, mikor
a tengerparton robogó vonat ablakából,
mint egy mesebeli szigetország, feltűnt
a távol kékes-zöld színben tündöklő ten-
ger vizéből kiemelkedő, napsugaraktól
megaranyozott Adria királynője, Velence.

Egy-két perc és a tenger felett, azon
a mértföld hosszú vashidon rohantunk
át, mely Velencét összeköti az olasz ten-
gerparttal, a száraz földdel.

Megérkeztünk. Itt vagyunk tehát a
Lagunák városában. Az egykor, a Dogék
korában hatalmas tengeri állam annyi
dicső tettnek, annyi fénynek, pompának,
zajnak tanuja, — most egy néma város,
melyben csak a számtalan, még most is
kápráztató fényű történelmi emlékek beszél-
telve édes romantikával ...

Velence most olyan, mint Pompadour
márkiné volt éltes asszony korában. (A höl-
gyek sohasem lesznek öregek, csak élte-
sek.) Ragyogó szépsége, bájai kissé her-
vadtak, de még mindig hódítanak. Mi-
kor az ember a „Canal Grande“-n (ezen a
vizi köruton, mely félkör alakban szeli
át a várost és végre a tengerbe torkol-
bele) gondolára száll, a gondolán az em-
ber lelke belering abba a nagy néma-
ságba. A gondolasok kitérésre szólító
szava és a habok loccsanása zavarják
meg a csendet. És az ember a különféle
építészeti stílust reprezentáló palotákra
tapad szemével, melyek oly némán, oly
fenségesen emelkednek ki a vízből.

A márványlépcsők aljában különböző
színű, többnyire oroszán-fejes, kristályab-
laku, bársonnyal bevont gondola himbá-
lózik, nálunk azt mondanák rá: mágnás
fogat.

A relieffekkel gazdagon díszített, fa-
ragott kapuk jobban mondva, kapucskák
rendesen egy félkör ablaku kis előcsár-
nókba tágulnak ki, melyekből sugar alak-
ban hosszú folyosók vezetnek az egyes
lakosztályokhoz. S miután a velencei pa-
loták rendesen több emeletesek, a félkör
alakú kis oszlopos csarnokoknak a kapuval
szemben eső két oldalt, velencei tükrök-
kel, pálmakkal szegélyezett márványlép-
csők vezetnek fel. És ezek a csarnokok,
folyosók is mind oly hidegen fényesek,
mind olyan némák.

A bizzar fényű paloták sorában (me-
lyek némelyikéről századok néznek le a
XIX-ik század idegenére) mindjárt a
Canal Grande elején emelkedik az utolsó
Doge „Manuel“ privát palotája. Előtte a
vízben arany oroszlánfejes, kék és arany-
sávós gondolaoszlopok.

A másik oldalon, ismét ettől nem
messze egy XII-ik századból való Doge
palota. Mily gyönyörű ragyogó, hatalmas
emlékei azoknak a dicső időknek, Velencé
fénykorának. A tekintet az egymást kö-
vető palota kolosszusok sorában elfáradva,
egy modern velencei karcsu házban, zöl-
delő és narancsfákkal mosolygó kereten
akad meg.

Oly bájos valami.

A Canal Grande forduló pontján egy
excentrikus hid izezi keresztül a vizet.
Mintegy folytatását képezi a jobbról-bal-

Zsibó községének a községi iskola államotatása tárgyában hozott határozata némi módosítással jóváhagyatott.

Sz.-Cseh községének a község ház céljaira szükséges ingatlan vételét tárgyzó határozatát közgyűlésünk szintén jóváhagyta.

Ugyanazon községnek a piactér kövezése tárgyában megtartott árlejtés jóváhagyása iránt beadott kérelmére elhatározta közgyűlésünk, hogy a kövezést azon feltétellel hagyja jóvá, hogy a kövezet vastagsága legalább 15 cm. legyen, s vízi poronddal készíttessék. Az e célra pótköltségvetésileg engedélyezett összeg elegendő nem lévén, új költségvetésnek ez uttal való mellőzésével utasítatik nevezett község, hogy a költségvetéssel az illető zárszámadásba elszámolja.

Juhász Péter zsbai tiszti szolgának 15 frt, Sándor Lajos hivatalsszolgának 10 frt segély engedélyezett a házi pénztár f. évi megtakarításai terhére.

Vártelek községnek ingatlan birtok tulajdonjogának átírása tárgyában hozott határozata jóvá nem hagyatott, minthogy a községi tulajdonjoga a teleknek felekezeti iskola építés céljából való átengedése esetén minden körülmények között fenntartandó.

Tóháti községnek az esküdtek fizetését tárgyzó határozata jóváhagyatott.

Sarká Zsigmond utmesternek 50 frt lakbér engedélyezése iránt beadott kérelme alap hiányában teljesíthető nem volt.

Nagy Gyula főszolgabírónak, az alispán által meghatározandó időben kivehető, 6 heti szabadságidő engedélyeztetett.

M.-Valkó községnek az ott felállítandó állami iskola segélyezését tárgyzó határozatai jóváhagyatottak.

Lévai István volt nagy-pacali körjegyzőnek az ezen körben megtartott jegyzői választás ellen beadott felebbezése elutasítatott.

Berei Zsigmond és társainak a rátoni fűrt kut létesítése tárgyában kimondott határozat ellen beadott felebbezése a közgazgatási bizottsághoz utasítatott.

Sülelmed községnek állami iskola felállítását kimondó határozata jóváhagyatván, az iratok használat végett a tanfelügyelőhöz áttétetni határozatottak.

A gyámpénztári tartalékalap m. évi számadása, Sz.-Somlyó város 1894. évi gyámpénztári számadása, a vármegyei gyámpénztár 1894. évi számadása és a gyámpénztári bírságpénzek 1894. évi számadása felülvizsgálatván, jóváhagyatottak.

A vármegyei közkórház mult évi számadása felszerelés végett visszaadtni határozatott.

Kassai Lajos közp. közig. irnok részére a házipénztár f. évi megtakarításai terhére 100 frt segély engedélyeztetett olyformán, hogy nevezettnek a mondott összeg a jelen határozat helyben hagyása után a majorsági alaphoz azonnal kiutaltassék; az ekép kiadott összeg a majorsági alaphoz a házi pénztár megtakarításából az év végén fog visszafizettetni.

Bölöni Bálint főszolgabírónak az alispán által meghatározandó időben igénybevető 30 napi szabadságidő engedélyeztetett.

A zsibó-nagybányai helyi érdekű vasut engedményeseinek azon kérelme, hogy a nevezett vasut céljaira megajánlott 50 ezer frt egyszerre fizetessék ki, esetleg

ról nyuló vizsátoroknak, melyeknek egyik oldalán keskeny kis járda húzódik a víz mellett. Ez a hid egy földött utca, jobban mondva földött bazár, a menyiben nemcsak a keresztül járásra szolgál, hanem benne két oldalt kisebb-nagyobb boltok nyílnak, melyekből a hid falán ablakok néznek le a vízre. Üveg tetőn működik a napfny és mosolygó a kék ég. A hid mellett a kormányzó palotája, egy igazi tengerben, tenger számára épített fenséges lak. Hatalmas vasgyűrűk csüngnek le a ciklopszerű kőkocka felől. Most ornamentikai résznek, egykor arra szolgáltak, hogy hajókat kössenek ki hozzájuk.

A Sancta Maria de la Salute tengeren van építve. Viz loccsantja a bazilika márványlépcsőit. A páratlan, megkapó látvány által eddig lebilincselte tekintetem, az ámulathoz magába térő lélek zsiibadságával együtt felszabadulva, végig nyargal ezen a monumentális templomon, — fel a hatalmas kupolán, fel a hatalmas kupolán, fel a napfényben fürdő, csillogó keresztig. Ez a templom földi csoda.

Gondolásom hiv a prózához. Egy kis elhagyott lakot mutat: Desdemona háza volt.

az aláírt összeg feljebb emeltessék, alap hiányában teljesíthető nem volt.

Az ilosvai kör községeinek jegyzői lak vásárlására vonatkozó határozatai azzal hagyatottak jóvá, hogy a hozzájárulási arány — a mennyiben az bemutatva nem lett — az alispán által fog megállapíttatni.

Báró főispán urnak f. évi 231. sz. előterjesztésére elhatározta közgyűlésünk, hogy a megyei segéd ellenőri elnevezést beszünteti s helyette a „vármegyei számítt elnevezést, mint megfelelőbbet, lépéti életbe, mely határozatról a belügyi és kereskedelmi minisztereket is értesíteni fogja.

Pele községnek az alispán által körjegyzői lakbér megállapítása tárgyában 1956—894. sz. a. hozott határozat ellen beadott felebbezése folytán, elhatározta a közgyűlés, hogy lakbér címen a szeődemeteri körjegyzőség községei által 120 frt, mint az építési tőke 5%-a, lesz évenként a megfelelő arányban fizetendő.

Szabó Károly volt sz.-somlyai várm. kórházfelügyelőnek, tekintettel hosszas szolgálati idejére, hajlott korára és betegségére, a méltányosság szempontjából a központi szegényalap terhére 100 frt segély engedélyeztetett.

A szilágy-szentkirályi körjegyzőség községeinek azon határozata, melylyel volt körjegyzőjük: Osváth Eleknek évi 80 frt járadékot adtak, helyben hagyatott.

Ugyanezen kör községeinek körjegyzői lak építését tárgyzó határozatai hiány pótlás végett visszaadattak.

Weinreb Márton és társainak azon kérelme folytán, hogy a tulajdonukat képező zálnoki fürdőnek gyógyfürdővé való minősítete határozatassék el, kimondotta közgyűlésünk, hogy e tárgyban a belügyminiszterhez pártoló fölratot intéz.

Zilah város azon kérelme, hogy a katonabeszállásolási járulék részére a f. évre folyóvá tétessék, mint későn érkezett, figyelembe vehető nem volt.

Zilah város gyámpénztári számadása megvizsgálatván, jóváhagyatott.

A jegyzői nyugdíjalap igazgató bizottságának a nevezett alap 1894. évi számadására vonatkozó jelentése tudomásul vétetett.

Pótadó törlések, községi költségvetések és pótköltségvetések, szegényalap számadások megvizsgálása s letárgyalása után a tárgysorozat kimerítve lévén, báró főispán ur a jegyzőkönyv hitelesítését elrendelte.

Ennek nyomban való felolvasása és hitelesítése után a közgyűlés d. e. 11 órakor véget ért. „Szilágy.”

Krasznai események.

— Szobor leleplezés a rom. kath. templomban. —

Ma, midőn annyira háttérbe szorít mindent az anyagiasság; ma, midőn mindenki csak Mammon oltárán siet áldozni; ma, midőn az emberek lelkéből a vallássság — pedig a magyaroknak egyik jellemvonása volt — nap-nap után hal, vész ki, mintha a vallástalanság terjesztése bacillusokon alapulna, e sivár jelenben oly jól esik a még igazán hívő léleknek ama meggyőződés, hogy van még is kivétel s vannak még, kikben a magasztos, a fölemelő hit él, létezik! Hogy csakugyan van, arról meggyőződhetek azok, kik f. hó 5-én a sz.-krasznai rom. kath. templomban a „Lourds“-i szent szűz szobrának leleplezésénél jelen voltak. Szép, megható volt az egyházi ünnepély.

Kis templomunk zsufolva volt a meghatottság s áhitatosságtól könnyes szemü hívőkkel valláskülönbőség nélkül.

A krasznai rom. kath. hívek soha sem felejtik el e szép, ez ünnepélyes napot, de nem felejtetik el annak sem a nevét, kinek egy ed ül köszönhetik, hogy e vallásos ékességgel gyarapodott templomunk. Kaáli Nagy Erzsike mély vallásos lelkében fogamzott meg azon magasztos eszme, s a kivitel nehezségeitől nem riadt vissza.

Aláírási ivet nyitott; személyesen vivé azt, hogy mindenki hozzájárulhasson filléreivel s midőn a hívek áldozatkészsége kimerült, a hiányzó összeget ő pótolta s a szent szűz szobra a barlang s a kis Bernadettoval áll s hirdeti, hogy a liberális században is volt még vallásosság, volt kegyelet.

A templomi ünnepélyt a szobor megáldásával kezdette meg főt. Farkas István szeretett plebánosunk, mely után a — nála már megszokott — remek beszédben fejtegette a szobor keletkezését,

a szobor történetét. Költői vonásokban ecsetelte, hogy a magyar mily nagy tisztelője volt mindig „Máriának.”

E beszéd után kezdetét vette a szt. mise. Emelte a hívek áhitatát a karban fölhangzott szebbnél-szebb összhangzatos ének.

A mise kezdetén K. Nagy Erzsike énekelt az ő kedves, csicsergő kis hangjával áhitattal, mint az erdő dalos madárkájának zengett föl az imaszerű ének ajakán: „Oh el ne hagyj, oh el ne hagyj szűz Mária!”

Közbe a dalkör énekelt Zoványi L. karnagy vezetése mellett szépen, szabatosan magyar és latin „Ave“-kat. S amit talán legelőbb kellett volna emlitenem, hogy a zenekör néhány tagja hangszereken kísérte Kuczka Lujza és Farczady Sándorné urhölgyeket.

A zenekíséret precíz volt, akármely nagy templom karnagya büszkén vezethette volna ez új templomi zenészeket. Meg volt bennük a lelkesedés, ambíció, miután oly kitűnő koloratur énekesnő, mint Kuczka kisasszony, — nem mindennap lehet kísérhetniök. Egy hangvilág az, mely egyöntetű minden registerében; sima, csiszolt, hajlékony. Ha az urat szolgálja, áhitatot önt belénk, — ha dalcsendül föl ajkán, szívünk pezsgésbe jó.

De nem felejtetem el a diskrét kíséretet sem, melyet Farcady Sándorné urnő igen szép s erőteljes „alsó“ hangjával eszközölt. Kitűnő „pendantja“ volt Kuczka k. a-nak. Gyönyörű volt duettjük, ugy az „Ave Mária“, mint a „Nagyasszonyunk hazánk reménye.”

Áhitattal s hitben megerősödve hagytuk el Istennek házáat, — s nyitottunk Nagy Domokos vendégszerető házához, hol a kis háziasszony — a mai napra — Erzsike fogadta közreműködő társait az ő aranyos szívélyességével, hol a késő délután is együtt talált minket „ebédelve.”

Kraszna, 1895. május 6-án.

Busmagyar.

Öngyilkosság.

Nagy Lajos szilágy-somlyói adópénztárnok május 3-án reggeli 8 és fél órakor forgópisztolylyal meglötte magát.

Nevezett pénztárnok ellen több rendbeli szabálytalanságok és az adózókkal szemben kiméletlen magaviselete miatt fegyelmi vizsgálat volt folyamatban s a fegyelmi ügy lebonyolításáig néhány heti szabadságidőt kért, mit Zeitler zilahi pénzügyigazgató meg is adott s úgy intézkedett, hogy a pénztár e hó 6-án lessz a helyettesül alkalmazott adótisztnek átadandó.

Minthogy azonban Nagy Lajos kérelést intézett a pénzügyigazgatóhoz az iránt, hogy a hivatal átadását még néhány nappal halasztaná el, a kérés a pénzügyigazgatóban azon gyanut keltette fel, ha vajjon nincsen-e valami hiány az adópénztárban s nehogy a késedelmezéssel valami esetleges sikkasztásra adhasson alkalmat, megbizta Szöllősy Ede pénzügyi fogalmazót, hogy sürgősen szálljon ki Sz.-Somlyóra és az adópénztárt számba véve, azt s a hivatal vezetését itteni adópénztári ellenőr Jakócs Istvánnak azonnal adja át.

Szöllősy pénzügyi fogalmazó már május 2-án, csütörtökön este meg is érkezett s tudatta a pénztárnokkal, hogy másnap reggel az adópénztárt és hivatalt átfogja adni a helyettesnek.

Pénteken reggel nyolc órakor megjelenén a pénzügyi fogalmazó az adóhivatalban, mivel a pénztárnok kevés várakozás után sem érkezett meg, utána küldte a hivatalsszolgát, hogy hívja fel, mert az átadást foganatosítani akarja. A szolga azon értesítéssel jött vissza, hogy a pénztárnok hálósobáját zárva találta. E hirre sietett a fogalmazó és Vitályos Ákos adótiszt a pénztárnok lakására, hogy meggyőződjene, ha nincs-e valami baj. Az ajtónál zörgettek s belülről fájdalmas nyögés hangjai hallatszottak s hogy hamar nem nyitott az ajtó, már a rendőrségre küldöttek, midőn belülről nagyobb neszt hallatszott, kulcsfordulás a zárbán s ott állott pár másodpercig előttük Nagy Lajos adópénztárnok halott halaványan, bal kezét a sziv alatt tátongó vész löbsebe szorítva, de azonnal visszahanyatlott ágyára s elvesztette eszméletét, csak anynyit kiáltott, mensenek meg!

Ugy látszik, hogy a lövést nyolc óra után tehette, de annak zaját az utcára nem hallották.

Az öngyilkosság folytán még szigorubban folyt a pénztár átvizsgálása, mely a legnagyobb rendben talált minden banko és ércpénz készletet, bélyeg- és váltóürlapokat s más számadási tárgyakat s könyveket is. Át is adta Szöllősy fogalmazó az adópénztárt a helyettesül rendelt itteni adópénztári ellenőrnek, Jakócs Istvánnak és Vitályos Ákos adótisztnek, mint helyettes ellenőrnek s ezzel át is vettek mindeneiket szép ékes rendben, nem találtak semmi hiányt. Az átvett pénzek közt volt több bevarott s pénztárnok és ellenőr aláírásával s a hivatal spanyolviasz pecsétjével lezárt zsacskó ezüst tiz krajcáros készlet is. Már ezeket is egész gyanutlanul átvették s wertheim szekrénybe elhelyeztettek, a két előbb nevezett adótiszt felelősségére s kezelése alá, mikor a legutolsó zacskó behelyezésénél azt mondja a pénzügyi fogalmazó, hogy uraim nézzünk meg legalább egy-két zacskót, hogy nem hiányzik-e belőle valamennyi összeg. Az ellenőr, ki a zacskókon saját nevét s az érintetlen hivatalos pecsétet látta, jóhiszeműleg válaszolt, hogy biz az jó lessz, pedig én felelek róla, hiszen sajátkezüleg számláltam be e pénzdarabokat a zacskóba. Amint a legelső zacskót felbontják, nem tudtak hova lenni a bámulattól, midőn látták, hogy a zacskó tetején van ugyan egy „nehány tizkrajcáros, de annak tartalmát legnagyobb részben egy krajcáros rézpénz képezi. Kibontják a második, harmadikat s így végre minden zacskót. Tizenhárom ilyen meghamisított pénzes zacskót találtak, melyekből az ezüst tiz krajcárosok réz egy krajcárosokkal voltak kicserélve. Mindenik zacskóból 90—95 frt körül hiányzott s mindenik zacskó a legmondosabban be volt csomagolva és le volt pecsételve, úgy hogy annak sem nagysága, sem alakja el nem árulta a benne rejlő metamorfózist.

A tizenhárom zacskóban egyezerkét-száz forint hiány mutatkozott, mely az adópénztár kárára elsikkasztottnak konstataáltatott.

Ezen pénzes zacskók mindenikénél konstataálva lőn, hogy a bekötés és átvarrásra alkalmazott spárka le volt vágva s a zacskó tartalmának átalakítása után a pecsét újból reá lett nyomva, úgy hogy a kétszeri pecsételés csak különös aprólékos megfigyelés után lett volna észrevehető.

Hogy a pénzes zacskók tartalmának kicseréléséhez hogy volt a pénztárnoknak ideje és alkalmá, azt a most folyó vizsgálat lessz kiderítendő. Az az eddigiekből is kétségtelen, hogy a sikkasztást az öngyilkos pénztárnok egyedül követte el, ki valószínűleg arra kérte volna az átadás elhalasztását, hogy az alatt a kérdéses zacskókat valami uton-módon megfelelő pénzértékkel kicserélhesse.

Az államkincstár nem károsodott, mert a hiányt a pénztárnok 900 frt tisztibiztosítéka és az ellenőr által már be is fizetett 300 frt helyre pótolta.

Sajnálni lehet, hogy Jakócs István ellenőr is, kinek e dologban való ártatlanságáról felebbvalói is megvannak győződve, a dolog természetéből kifolyólag, hivatalától fel lett függesztve s most a vizsgálat ellene is folyamatban van.

A pénztárnoki teendőkre Szilágyi Tráger Antal tasnádi adóhivatali ellenőrt helyettesítette a pénzügyigazgató.

Nagy Lajos csak vasárnap este halt meg. A golyó balfelől, a sziv alatt hatolt a testbe s a hátgerincnél akadott meg. Dacára annak, hogy — mint az orvosok kifejezték magukat — a golyó semmi nemesebb részt nem talált, az öngyilkosnak életben maradásához már az első perctől kezdve nem volt reménység. Rendkívül erős testszervezetével tudta e súlyos sebet péntek reggeltől vasárnap estig elviselni. Többnyire eszméletén kívül volt ugyan, de mikor magánál volt, akkor sem szóltott senkihez máshoz, csak egy ismerős barátjához pár szót. A vizsgálóbíró kérdéseire semmit sem felelt.

Temetésén, mely május 7-én délután történt, igen kevesen jelentek meg. Itt volt fiatal özvegye, kit végzetes tettével még azon csekély nyugdíjtól is megfosztott, mit hivatala után kaphatott volna, ha csak királyi magas kegyelem útján ki nem eszközölhetik részére a nyugdíjat.

Megdöbbenve vette az öngyilkosság és sikkasztás híret városunk s a vidék lakossága s az öngyilkosban a mai kor határtalan protekciójának egyik áldozatát látja, mert mint most már nyíltan beszél, szathmári adópénztárnokságában 4500 frt körül sikkasztott s akkor az első foku határozat a pénztárnoki állásától megfosztani rendelte, de protekció útján a mi-

nisztérumnál megváltoztatták a határoza-
tot s megengedték, hogy ide jöhessen,
ugyancsak pénztárnoki állomásba. Lehet,
hogy ha akkor nem protegálják, még ma
is él.

Különfélék.

— *Mai számunkhoz fel ív kir-
detési melléklet van csatolva.*

— **Kinevezések.** Az előléptetés folytán
megüresedett vármegyei főpénztári segéd-
ellenőri állomásra főispánunk Rendi Fe-
rencz járási irnokot nevezte ki, ki ehó 1-én
állását el is foglalta. — A földmívelésügyi
miniszter Bazala Károly hadadi uradalmi
tisztartót, a szilágycsehi járásra állandó
gazdasági tudósítónak nevezte ki.

— **Előléptetések** Bolla Kálmán vezér-
őrnagy, a kassai honvédkerület parancsnoka,
altábornaggyá, Os v á t h Mihály és Domby
Kálmán II. oszt. századosok I. osztályu szá-
zadosokká, Pallaghy Dezső hadnagy fő-
hadnaggyá, dr. Fischer Ferencz tart.
honvéddorvos főorvossá neveztek ki.

— **Alapkö letétel.** A szilágysomlyói
államosított népiskola alapkövének ünne-
pélyes letétele vasárnap történt meg. A
városházán és a jelenlegi községi iskola
épületén kitűzött lobogókról vett tuda-
mást a közönség a nem mindennapi ün-
nepségről, mely városunk kulturtörténe-
tében oly nagy fontosságu és eredményé-
ben mindenesetre üdvös lesz a jövő nem-
zedékre. Az alapkö letétele dr. Petri
Mór, vármegyei tanfelügyelőnek áttutazása
alkalmából, mintegy rögtönözve történt,
de azért oly közönség jelenlétében, mely
ecclatánsul beigazolta, hogy városunk la-
kossága tudatában van annak, hogy a
népnevelés mily nagy jelentőséggel bír
és hálás az állam iránt, mely áldozatot
nem kimélve, egy monumentális épülettel
gazdagítandja városunkat s a melletti atyai
gondoskodásába vette városunknak sok
időn átal ezer akadálylyal küzdő ez
intézményét, az elemi népoktatás ügyét.
A szép idő kedvezett az ünnepélynek. A
Rákóczy-induló hangjai mellett körutat
tevő zenekar után mintegy 800—1000
főre menő publikum sereglett össze az új
iskolaépület körül. A városi tisztviselői
kar, a képviselőt több tagja Gencsy
Sándor polgármesterrel élén, Petri Mór
dr. szilágysomlyói tanfelügyelővel és
a városunkban időző Mártonffy Már-
ton kir. tanácsos, országos ipariskolai
felügyelővel s a helybeli intelligencia
több tagjával vonult ki az ünnepély
színhelyére. Petri Mór dr. kir. tanfel-
ügyelő emelkedett szellemű és gyújtó ha-
tású szónoki beszédben méltatta az ünne-
pély fontosságát és a kezében tartott bá-
dog szelencét, — mely az iskola alapítá-
sának rövid történetét tartalmazó papir-
lapot foglalta magában — átnyújtotta
Gencsy Sándor polgármesternek. A
polgármester szép beszédben vázolta az
iskola alapítás történetét és annak álla-
mosítása körül maguknak érdemeket szer-
zett férfiak működését; hálával emlékezve
meg a kerület képviselőjéről Bánffy
Dezső báró kormányelnökről, kinek első
sorban érdeme, hogy az állami iskola
épületének felemelése immár csak hóna-
pok kérdése; majd megemlékezett a val-
lás- és közoktatásügyi miniszterről, dr.
Petri Mór, megyénk buzgó ifju tanfel-
ügyelőjéről s mindazokról, kik abban te-
vékeny részt vettek és azoknak éltetése
után elhelyezte az alapkövet. Ezután kö-
vetkezett a szelencének befalazása jelmon-
datok mellett. Megemlést érdemel, hogy
Barbolovics Alimp g. kath. püspöki
helynök s a gimnázium tanári kara Ma-
halcsik Bónó házfőnök és min. rendü
igazgató tanárral élén szintén jelen vol-
tak az alapkö letételénél. Este a Páskuj
vendéglőjében bankett volt, melyen több
szellemes dikció hangzott el. Gáspár Ist-
ván ev. ref. lelkész Petri Mór dr. kir.
tanfelügyelőt, Mártonffy Márton kir. tan-
felügyelőt Gencsy Sándor polgármestert,
majd Sz. Somlyó városát és annak kö-
zönségét, Gencsy Sándor Szeőke Bálint
kir. törvényszéki elnököt s később a mi-
norita rend főnökét és gimnáziumunk
igazgatóját Mahalcsik Bónót, Mile Mihály
Mártonffy Márton kir. tanácsos tanfel-
ügyelőt, Hegedüs Sándor Szeőke Bálintot,
Gáspár István a tanítóit kart, annak ne-
vében Bogdán István Gencsy Sándort,
mint a községi iskolaszék elnökét éltették.
Kedélyes és szellemes beszélgetés és több
szellemes dikció fűszerezte az estét,
melyben kiváló részük volt Mártonffy

Márton országos ipariskolai felügyelőnek
és dr. Petri Mórnak, kik pezsgő szellem-
mel sok atticai sőt vittek be a különben
is distingváltságba.

— **A műkedvelői előadásra** nagyban
folynak az előkészületek. Két egyfelvoná-
sos vigjáték lesz, valószínűleg pünkösöd má-
sodnapján előadva. A próbák Kiss József
kir. járásbíró ügybuzgó vezetése mellett na-
ponként tartotnak.

— **Érettségi vizsgálat.** A zilahi ref.
főgimnáziumban a folyó tanév végén tar-
tandó rendes érettségi vizsgálat elnökévé
Lőrincz György iskolai főgondnokot,
akadályoztatása esetén Kiss Lajos gondno-
köt nevezte ki az egyházi hatóság, a köz-
oktatási kormányt pedig Szóts Farkas
budapesti theol. akadémiai tanár fogja kép-
viselni. A vizsgálat írásbeli része f. hó
19—22. és 24. napjaira van kitűzve, a szó-
beli junius 24. és 25-dik napján tartatik
meg. Vizsagára jelentkezett 18 ifju, a VIII.
osztály összes tanulói. Az osztály évrő-
vizsgálata f. hó 17. és 18-dikán lesz.

— **Halálozás.** Szilágysomlyón schleit-
heimi Keller Róbert nyugalmazott fogház
felügyelő, az aranykereszt tulajdonosa, 48-iki
honvédszázados, Sz. Somlyó város volt rendőr-
főnöke, a volt Krasznamegye egykori vár-
nagya és kórházgondnoka, folyó évi május
hó 4-én, életének 77-ik és második házasa-
sága 21-ik évében, szívészélhűdés következté-
ben elhunyt.

— **Az állatorvosi állás** városunkban a
közlebről megválasztott Tóth Miklos le-
mondása folytán ismét betöltetlen. Mind-
addig, míg vagy a vármegye nem állít fel
járási állatorvosi állomást Sz. Somlyón, vagy
a város áldozatok árán is megfelelő fizetést
nem ad, nem lehet reménységünk sem ahoz,
hogy valamirevaló állatorvos városunkban
állandóan megmaradjon.

— **Esküvő.** Diszes menyegző volt f. hó
6-án d. u. 5 órakor, a krasznai rom. kath.
templomban. Gál Lőrincz t. szolgabíró és
neje Gogomán Mária kedves és szelid leá-
nya Ilonka esküdték örök hűséget Moldován
Tivadar m. lőposi kereskedővel. A templo-
mot diszes és előkelő nászközönség töltötte
be. Az új párhoz Farkas István szép, meg-
ható beszédet intézett. Esketés után az ün-
nepi közönség, az örömapa, Gál Lőrincz há-
zához vonult. Vacsora alatt több tószban
éltették az új párt, örömszülőket, a nászna
gyokat és nászaszonyokat, a kedves és szép
koszorus leányokat, vendégeket stb. Majd a
fiatalság táncra pördült, míg az öregebbjei
kóstolgatták a Magura éltetadó nedűjét. A
násznagyi tisztet Nagy Domokos és neje,
Donovák Sándor kir. aljárásbíró és neje
teljesítették; koszorus leányok voltak: Len-
gyel Herminka, Lázár ida, Nagy Erzsike
és Macha Olgicza. A fiatal házaspár reggel
férjének lakhelyére Magyar-Láposra utazott.
Kisérje utjokat és életüket áldás és szencenesei

— **A kolozsvári ev. ref. kollegiumban** a
nyilvános köz-, magán- és érettségi vizsgála-
tok május 13-án kezdődnek és junius 29-én
végződnek.

— **A zilahi kir. törvényszék,** mint feleb-
bezési bíróság előtt május hóban nem fog-
nak nyilvános szóbeli tárgyalások tartatni.
A legközelebbi felebbezési nyilvános tárgya-
lás junius 6-ikán lesz. A tárgyalás alá ke-
rülő ügydarabokat közölni fogjuk.

— **Államosítandó vármegyei közutak.** Az
állami közutahálózat módosításának a keres-
kedelmi miniszterium által elkészített ter-
vezete szerint az eddigi törvényhatósági köz-
utak közül 25-öt államosítottak 2344 klmt.
hosszuságban. Ezek között van vármeg-
yénkből a nagy-károly—csucsei utvonali is.

— **Bem három testőre.** Bem tábornok-
nak három lovas testőre van még életben, a
kolozsvári történelmi ereklye-muzeumban a
hézagos adatokból összeállított nyilvántartás
szerint. Az egyik Sándor László cs. és kir.
kamarás, Maros-Torda vármegye alispánja
és 48—49-es igazolt honvéddadnagy. A
másik Szabó Pál nyug. esperes, ev. lelkész
Diósodon és 48—49. igazolt honvéddadnagy.
A harmadik Gál János szászlónai körjegyző
és 48—49-es honvéddadnagy. Mindhármát
a Jenei ezredes vezetése alá helyezett ujo-
nan alakított 135. honvéddaszálaljhoz 1849.
junius hóban hadnaggy nevezte ki Bem tá-
bornok. A három testőre a szabadságharcot
követett sok megpróbáltatás után ma is
folytatja különböző körben hivatalát. Leg-
több megpróbáltatáson ment keresztül Gál
János, a kinek szemei elromlottak s leg-
közelebb nyugalomba vonul.

— **Temetés.** Megható temetés volt e hó
7-én d. u. 4 órakor Krasznán. Mező Kövesdi
Sándort helyezték örök nyugalomra. Ifju
volt, még is mindenki szerette, kedvelte. Pó-
tolni akarták neki azt, mitől a természete
megfosztotta: a beszéd képességet. Tenger-
nyi nép kísérte utolsó útjára. Ott voltak a
hivatalok, testületek. Legyen neki könnyű az
anyaföld, s virasszon álmai fölött a béke
angyala.

— **A kolozsvári kereskedelmi és ipar-**
kamara felhívja az érdekelt iparosok figyel-
mét a deési kir. törvényszék által kibocsátott

pályázati hirdetményre, melyben az ottani
törvényszék és járásbíróság hivatali helyisé-
geinek felszerelési szükségleteit közli. Szük-
ségek: íróasztalok, írat- és könyvszekré-
nyek, álványok, butor, garnitura, függönyök,
szőnyegek, diván, falirák, csengettyük, lám-
pák törülközőkendők, kályhák irodai papir,
papirlemez, kőszén- és fatartó ládák, hajlított
faból székek, fogasok stb. és különféle asz-
talos és kárpitos munka javítások. Bánat-
pénz 5%. Az ajánlatok f. évi junius hó 6-ig
adandók be a deési kir. törvényszékhez.
Bővebb felvilágosítást szerezhetni a deési
kir. törvényszéknél és a kolozsvári kereske-
delmi és iparkamara irodájában.

— **Világzsinház.** Kiss Adolf igazgatása
alatt álló természettani mechanikai műszin-
háza a Bem téren egy nap alatt felépült s
az előadások már ma este megkezdődnek
benné. Városunkban ilyen mechanikai szin-
ház még nem volt ez ideig látható. A tár-
sulat másora lapunk hirdetési rovatában ol-
vasható.

— **A széttört ördög.** Mikor az ördögöt
az égből letaszították, a földre esett és da-
rabokra tört. Feje Spanyolországba esett,
ez az oka, hogy a spanyolok olyan büszkék.
Kezei Törökországba hullottak, azért olyan
kapzsik a törökök. Szíve Olaszországba gu-
rult, ez okozza, hogy az olaszok olyan
szelmesek. Gyomra Németországnak jutott,
ez fejtí meg a németek falánkságát. Lábai
Franciaországban maradtak, azóta szaladnak
ugy a franciák az aszonyok után. Vallai
pedig Magyarországra estek, ez teszi lehe-
rővé, hogy a magyar ember annyi adóterhet
képes elviselni.

— **Különös kritika.** Piron francia író
éppen a Tuileriák kertjében sétált, a mikor
egy fiatal dramairó megszólítja s engedel-
met kér tőle, hogy felolvashassa előtte da-
rabját. Pironnak engednie kellett; megvonul-
tak tehát egy félreeső lugosban s a költő
nagy buzgósággal olvasta a drámát. Piron
figyelmesen hallgatta s hébe-korba levette a
kalapját s nagyot köszönt. Miután a költő
befejezte a felolvasást, e szavakkal fordult
Pironhoz:

— Miért emelte meg ön annyiszor a
kalapját. Jártak erre talán ismerősei?

— Egyetlen egy sem, hanem az ön da-
rabjában igen sok régi és jó ismerőre
bukkantam, a kiket illendőségből köszöntenem
kellett.

— **Nem kell félni.** Panaszkodik az asz-
szony az urának:

— Szörnyűség, mennyire hizom. — Ma
megmértem magamat és képzeld csak: száz-
ötven kilót nyomok.

— Hol mérted meg magad?

— A mézőáros mérlegén.

— Nem kell félni, akkor éppen fele
annyit nyomsz.

— **Orvosok egymásközt.** Egy
társaságban azt beszéltek egy ismert speci-
alista orvosról, hogy spiritista lett belőle és
most azzal tölti minden idejét, hogy szelle-
meket idéz a tulvilágból.

— No lám — szölt egy másik orvos.
Igy legalább visszaadják az ő látogatásait.

— **Szomorú látvány.** A vakok in-
tézetének főlegelése végett Edinburghban
egy lelkész a minap előadást tartott. Be-
szédét eekkel a szavakkal kezdte meg:

— Kedvelt hiveim! Milyen szomorú
látvány volna, ha mindnyáján vakok volnánk.

— **Baromfi kereskedésben.**

Vevő: Szeretnék egy kövér libát látni. Se-
géd: Rögtön, kérem; mindjárt bejön a téns-
asszony.

— **Nyers selyem básztruhákra**
való kelmét 8 frt 65 krtól 42 frt 75 krig
egy teljes öltönyre — Tussors- és Shantungs-
Pongees, valamint fekete, fehér, és színes
Henneberg-selyem 35 krtól 14 frt 65 krig
méterenkint, sima csikos, kockázott, mintá-
zott, damaszt, stb. (mintegy 240 különböző
minőség és 2000 szín és mintázatban stb.)
postabér és vámmentesen a házhoz szállítva
és mintákat küld postafordultával: HEN-
NEBERG G. (cs. kir. udvari szállító) se-
lyemgyára Zürichben. Svájcban cim-
zett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5
kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven
irt megrendelések pontosan elintéztetnek.

Irodalom.

— **A Magyar-román Szemle**
(Ungaria) áprilisi füzetének tartalma: A
vallás-unió kérdéséhez. (Vége) — Román
szavak a magyarban. — Magyar szavak a
románban. — Sinkay György élete és mun-
kái — Classicus elemek a román népkölté-
zetben (Vergilius alvilága.) — A román
nép hitvilágából. (Folytatás.) Az elődielek.
— Egy jeles román kritikus. — Az Avas
és avasi népszokások — Irodalmi szemle.
Egy hamisítvány. Könyvészet. — Szerkesz-
tői üzenetek. Ajánljuk az életrevaló vála-
tói olvasóink figyelmébe. Előfizetés egy évre
6 frt, félévre 3 frt. A pénzküldemények
Kolozsvárra küldendők Moldován
Gergely egyetemi tanárhoz.

— „Budapesti Hirlap.“ Az ujság-
csinálás egyik főfeladata: a közönség helyes,
gyors s pontos értesítése. Még száz éve sincs
annak, hogy a magyar sajtó csak a Bécsből
kapott legmagassabb engedéllyel vehetett
tudomást a külföld eseményeiről, így is csak
hetek múlva. Ma huszonnégy óra sem mul-
hat el, hogy a közönséget ne értesítsük nem-
csak hazánk, — hanem az egész világ
nevezetesebb eseményeiről. Távirat, tele-
fon, éber levelező a világ mind a négy tá-
jékról s az ország minden népesebb pont-
járól hirt adnak mindarról, a mi igényt
tarthat a művelt ember érdeklődésére. Tu-
dósításaink e renetegéből kiválogatni és
megrostálni, ügyesen és tetszetősen feldol-
gozni azt a mi közönségre nézve szükséges,
hasznos és érdekes: ebben a „Budapesti
Hrlap“ fennállása óta eddig utól
nem ért példaadással járt elől,
mert szerkesztőségünket az a meggyőződés
vezeti munkájában, hogy a közönség semmit
sem várhat el annyira ujságjától, mint azt,
hogy pontosan, megbízhatóan és lelkiismer-
tesen legyen tájékoztatva. Ez a közönség
igazi anyagi és közművelődési érdeke, ez a
mai zsurnalisztika fejlődési iránya. Ott pe-
dig nevezetesen azokban a rovatokban, a hol
magának a Budapesti Hirlap-nak a vélemé-
nye, itélete, iránya, karaktere, egyezőval
egyénisége nyilatkozik meg, tizennégy évi
tűzpróba után már mindenki tudja, hogy
mit várhat a Budapesti Hirlaptól. Az elő-
fizetési feltételek a következők: egy hónapra
1 frt. 20 kr; negyedévre 3 frt. 50 kr; fél
évre 7 frt; egész évre 14 frt. Vidékről leg-
célsezerűbb a postautalványon való előfizetés.
Cim: Budapesti Hirlap kiadóhi-
vatala Budapestben, VIII. kerület,
Rökk Szilárd-utca 4. szám és Jó-
zsef-körut 5. szám.

A szilágysági vonal menetrendje.

— Érvényes 1895. május 1-től. —

Nagy-Károlytól—Zilahig.

Állomások	3712	3714
	számu	vonat
Nagy-Károly indul	530	415
Mező-Terem	600	448
Érhatvan	615	458
Tasnád-Szántó	637	521
Tasnád	701	548
Szakácsi	719	601
Ákos	750	638
Alsó-Szopor	814	700
Derzsida	835	723
Sarmaság	849	738
Ökörítő	915	807
Sz.-Balla	938	828
Haraklány	950	848
Cigányi	1005	904
Zilah érkezik	1017	918

Zilahtól—Nagy-Károlyig.

Állomások	3713	3711
	számu	vonat
Zilah indul	420	301
Cigányi	432	318
Haraklány	447	327
Sz.-Balla	504	343
Ökörítő	520	359
Sarmaság	534	418
Derzsida	603	442
Alsó-Szopor	626	504
Ákos	655	538
Szakácsi	728	559
Tasnád	742	619
Tasnád-Szántó	806	648
Érhatvan	821	658
Mezőterem	837	714
Nagy-Károly érkezik	906	743

Sarmaságtól—Sz. Somlyóig.

Állomások	3816	3812	3814	3818
	számu	számu	számu	számu
Sarmaság indul	600	909	438	755
Somlyó-Ujlak	626	935	504	821
Sz. Somlyó érkezik	645	958	523	840

Sz. Somlyótól—Sarmaságig.

Állomások	3815	3811	3813	3817
	számu	számu	számu	számu
Sz. Somlyó indul	441	755	320	630
Somlyó-Ujlak	500	814	339	649
Sarmaság érkezik	524	839	408	713

Az aláhuzott idő éjjeli idő 6-tól 6-ig reggel.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓTULAJDONOS

BÖLÖNI SÁNDOR.

Védjegy.

Mária-czelli Gyomor-cseppek

nagyszerűen hatnak gyomor bajoknál. nélkülözhetetlen és általánosan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehellet, felfújság, savanyú, felbőffőség, hasmenés, gyomorfégés, felesleges, nyálkakiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgöröcs szűklés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejfájásnál, a menyinyben ez a gyomortól származott, gyomortulterhelésnél étellekkel és italokkal, giliszták, májbajok és hámoroidoknál.

Említett bajoknál a **Máriaczell gyomorcseppek** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Magyarországi főraktár: **Török József** gyógyszerháza **Budapest**, Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brády) és ezen szavakkal: „Valódiságát bizonyítom”.

A **Máriaczell gyomorcseppek** valódián kaphatók.

Kapható Szilágy-Somlyón: **Balta Elemér** gyógyszerháza. 19—

SAJÁT TERMESZTÉSÜ ARANKAMENTES LUCERNAMAG ÉS LÓHERMAG, ELADÓ

Szilágy-Somlyón **Bölöni Bárdornál.**

Csak rövid ideig!

Világszínház.

A országban az egyedüli természettani mechanikai műszínház

KISS ADOLF igazgatása alatt

Ma csütörtökön, a Bem-téren

Megnyitó Nagy Előadás.

Műsor:

1. SZAKASZ. Nagy regényes körutazás a föld körül 12 képben és pedig: a hamburgi kikötő, hajótörés Hamburg és New-York között, életveszélyes vadászat jegesmedvékre az északi sarktereben, keleti fok, Japán, Melbourne, Brazília őserdeje. Bethlehem a piramisok és sphyncolosok, homokfergeteg a Saharán. Róma, Nápoly.
2. SZAKASZ. Egytomi Alexandria bombázata angolok által tengeren és szárazföldön.
3. SZAKASZ. 15 perc falun. Svédországi csendélet.
4. SZAKASZ. Mithológiai tündérjelenet. A tavasz ébredése Flóra kertjében
5. SZAKASZ. A közkeletű Diórán (kódolások) Világ- és természettani tükör és karikatúrák, szín- és vonaljátékok.

A szünetek alatt a színház saját zenekara játszik.

Hely árak: Zártszék 50 kr. I. hely 40 kr. II. hely 30 kr. Karzat 20 kr. Gyermekek 10 éven alul szülők kíséretében fél hely árat fizetnek.

Jegyek előre válthatók a színházi pénztárnál . e. 10—12-ig, d. u. 3—5-ig.

Este pénztárnyitás 7 órakor. — Színházi teljes műsor magyar és német nyelven a pénztárnál kapható.

Az előadás kezdete 8 órakor este.

Szinlap nem minden előadás alkalmával osztatik ki, de előadás minden nap tartatik.

A színház vízhatlan ponyvával van befödve és így a n. é. közönség eső és vihar ellen óva van.

Vasár- és ünnepnapokon két előadás tartatik.

Köszénkátrányt

legjobb minőségben

zsindely és deszkatekők behuzására,

mely által azok tartóssága kétszerre hosszabb, továbbá **czulapok**, melyek a földbe ásatnak, **kerítések** s **gazdasági eszközök befestésére**, hordókban á 50, egész 250 kiló súlytartalommal, továbbá saját gyártmányu 9—10

COAKSOT

(pirszen) **kovácsok** és **lakatosok** részére ajánlja jutányos ár mellett

a légszuszgyár igazgatósága

DEBRECZENBEN.

Új divatáru üzlet!

Van szerencsém a t. közönség becses tudomására hozni, miszerint helyben, Rákóczy-utca, a Fülöp Antal-féle házban, egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

URI ÉS NŐI DIVATÜZLETET nyitottam.

Dus választékban tartok mindennemű uri, női és gyermek cipőket, kalap, nyakkendő, ing, gallér, kézelő, fehérneműek, diszmi és pipere cikkek, dohány, szivar és pénzszénnyek, illatszerek, csipke, szallag, szőnyegek, függönyök, asztal- és ágygarnitúrák, sétabotok, nap és esőernyő, és minden e szakmába vágó cikkeket.

Külön fa- és vasbutor raktár.

G Y E R M E K K O C S I K.

Külföldi gyárak képviselősege.

Midőn mindezekre a t. közönség becses figyelmét felhívom, bátor vagyok szíves pártfogásáért esedezni.

Teljes tisztelettel:

WEISZ EDE.

1—3

Fürdő megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy a

Zoványi Gyógyfürdőt

május hó 5-én ünnepélyesen megnyitom és a mai kornak megfelelőképen ujjonnan berendeztem; a szegényebb osztály részére egy közös fürdőt készítettem, a hol személyenként 35 kr-ért megfürödhethetnek.

Midőn a n. é. közönség becses figyelmét ezen körülményre felhívni bátorodom, egyszersmind tudatom, hogy f. év május hó 1-től június hó 15-ig úgy a szobák, valamint a fürdésnél a rendes árakból 20% árengedményben részesítem leendő vendégeimet.

Továbbá nem mulaszthatom el arról is biztosítani, hogy a vendéglőmben lévő *italok a legjobb minőségűek* és azokat jutányos árban adom. *Konyhámat* a n. é. közönség már ismeri és tudja, hogy az teljesen kielégítő volt, figyelmemet ezután is oda fogom irányozni, hogy a jóságban és a tisztaságban teljesen kiváló legyen.

Magamat a t. közönség becses figyelmébe ajánlva, vagyok

2—2

kiváló tisztelettel

Pósner Mór, a zoványi gyógyfürdő bérloje.

„Zacherlin”

Bámulatosan hat! Nincs párja a világon.

Mindenféle rovar ellen hathatós s éppen azért az egész világon, mint a maga nemében utólérhetlen hírhedt szert keresik. Ismerető jelei 1: lepecsételt üveg, 2: a „Zacherl” név.

Kapható Szilágy-Somlyón: Fábry József és Spitz K.-nál. — Zilahon: Bikfalvy Testvérek, Terge József, Widinszky László és Bikfalvy Ferencznel.

4—10

Legkötönyb a poloska, bolha- és svábhogár irtására.

Molyok és a házi állatokon levő élősködők stb. stb. pusztítására.

Szent-László

Fő-évad június
hótól augusztus végéig.
Elő-évad: május 31-ig.

Utó-évad: Szeptem-
ber hó 1-től október hó
végéig 50% „szobaármér-
sékllettel.”

Gyógyfürdő.

(Püspök-fürdő). Nagyvárad mellett fél-
óra vasuti állomás, távirda és posta.

Fürdő megnyitás kezdete május hó 1-én.

Ujjonnan furt ártézi-kut, mely csak 36 méter
mélységénél fogva valóban a természeti ritkasá-
gok közé sorozható. A bázilatos kristálytisza
víznek hőfoka 33½, Réaumur. Ezen ujjonnan ta-
lált hévíztömeg be lett vezetve minden fürdő-
medencébe s nevezetesen a tükörfürdőbe, vala-
mint a kádas és mőrfürdőbe is, mely utóbbiak
hatása, mivel a mőrföld e kitűnő gyógyhatású
hévízben van felolvasztva s alkalmazva — kettős
lévén, feltűnő gyógyeredményeket mutat fel.

1894. évről 1895. évre az összes fürdő-medencék és vetkezők egészen újból lettek a legnagyobb
kényelemmel és eleganciával építve. Azonfelül
épült 14 kényelmes kád- és mőrfürdő.

Van e fürdőtelepen igen széles gyógyterem,
gyönyörű nagy társalgó- és táncteremmel, ét-ter-

mekkel, kávéházzal és fedett teraszokkal, közvet-
lenül a nagy és árnyas erdő szélén; séták a di-
szes parkban, az árnyas erdőben és a Somlyó-he-
gyen fűdött sétahely, kitűnő konyha, kitűnő bo-
rok; hírlapok, tekepálya, naponta háromszor zene.
Időközönként a váradi katonai zenekar is játszik.

A hévforrások kitűnő eredménnyel használ-
tatnak az ivóvízzel együtt, heveny és különösen
idült gyomor, bél légcső, tüdő és hólyaghurutok-
nál; feltűnő eredményeket tanúsított a májbajok-
nál s nevezetesen az epekővek képződésénél, az
epeutak első műtéténél, valamint az ezekből
származott sárgaságoknál kezdődő vagy már elő-
rehaladt vesebajoknál, melyek a vizebetegség tü-
neteit idézik elő.

A mőrfürdők, melyek szintén ezen kitűnő
gyógyhatású hévízzel készítettek, bázilatos
eredményeket mutattak a heveny és idült ízületi
csúszkánál, valamint köszvényes fájdalmak, ízületi
dagadatoknál, görvélýkóránál, de legkivált azon
női betegségeknél, melyek oly mindennapiak s
melyek a női szervezetet annyira kimeríteni szok-
ták, ilyenek a rendetlen vérvesztések, az ezen idő-
ben megjelenni szokott méh és alhasi fájdalmak,
fehérfolyás stb.

A fürdő 120 szép tágas, világos szobával ren-
delkezik. — Fürdő-orvos: Dr. FILKOR LAJOS.

Bővebb tudósításokkal szolgál

2-3

A fürdőgondnokság.

2197 - 1895. kig. szám.

Pályázati hirdetés.

Szilágyvármegye szilágy-somlyói já-
rásba kebeleztet Márkaszék, Alsó-
Kaznacs, Felső-Kaznacs és Cse-
rese községekből Márkaszék székhely-
vel alakított körjegyzői állás nyug-
díjazás folytán üresedésbe jöven, arra
ezennel pályázatot hirdetek.

A körjegyző javadalmazása: 400
frt fizetés 160 frt irnoktartási, 40 frt
irodai, 50 frt nap és fuvardíj általány,
43 frt adószedési illetmény, természet-
ben kiszolgáltatandó 55 köbm. tűzifa,
lakás kerttel, és a magán munkálatok-
ért a vármegyei szabályrendelettel
megállapított díjazás.

Felhívom a pályázni óhajtókat,
hogy az 1883. évi I.-ső t. cz 6. §.-ában
körülírt képességi bizonyítvánnyal fel-
szerelt kérelmeket hozzám 1895. évi
május hó 20-ik napjáig annyival inkább
beadják, mivel a később érkezetteket
figyelembe venni nem fogom; meg-
jegyzem e helyen azt is, hogy kérel-
mőkhöz csatolandó lesz az eddigi al-
kalmazásukat igazoló hatósági és er-
kölcsei bizonylat is.

A választást 1895. évi május hó
30-án d. e. 10 órakor fogom Márka-
szék községében a kör székhelyén a
jegyzői irodában megtartani.

Járási főszolgabíró.

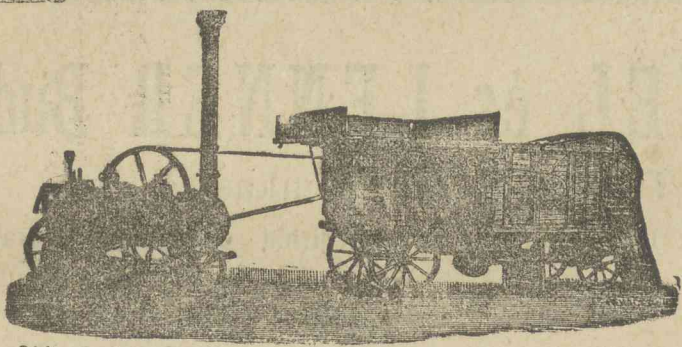
Sz.-Somlyó, 1895. ápril 9-én.

Nagy Gyula
főszolgabíró.

3-3

MÜLLER ADOLF gazdasági gépgyár és vasöntőde

Budapest. Lipót-körut 34., a nyugati pályaudvar átellenében.

Ajánl 2½, 3, 3½ és 4 lóerejű szöges cséplőkészleteket, továbbá 4, 5
6, 8 lóerejű sines gőzcséplőkészleteket,

hosszu szalmarázókkal alsó szelelőves és rendkívül vagy felületű rostákkal, árpahéjazóval és
állítható választóhengerrel Járgány cséplőkészletek gabnatisztító-rosták, amerikai széna-
gyűjtők, Hungária és Patria-vető-gépek, ekék, amerikai arató- és kaszáló-gépek, valamint
minden gazdasági gépeket és eszközöket, ugyszintén

főülmulthatatlan 40% tüzelő anyagot megtakarító

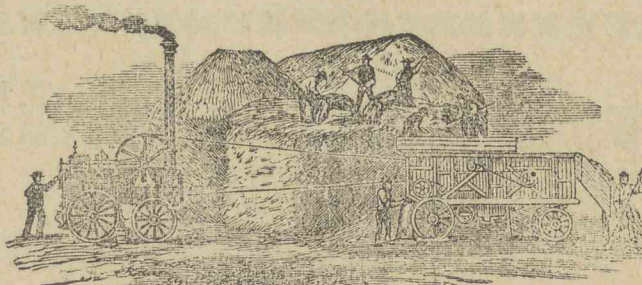
Compound gőzmozgonyokat

jutányos árak és kedvező fizetési feltételek mellett. Vidéki ügynökök kerestetnek.

3-4 Árjegyzékkel kívánatra ingyen és bérmentve szolgálók.

Mayton & Shuttleworth

Mezőgazdasági gépgyárak Budapest Váci-körut
63. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplő-gépek 2½ egész 12 lóerőig, továbbá járgány-
cséplő-gépek, tisztító-rosták, kon-
kolyozók, kaszáló- és arató-gépek, boronák, szénagyűjtők.

„COLUMBIA” legjobb sorvető-gépek, szécskavágók, répvágók, kukorica-
morzsolók, daráló, őrlő-malmok.

Egyetemes aczél-ekék
és minden egyéb

2 és 3 vasu ekék
gazdasági gépek.

Résletes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Tasnádon
a
Tömpe vendéglő
ELADÓ.
5-7

BÖLÖNI SÁNDOR

KÖNYVNYOMDÁJA

*** SZILÁGY-SOMLYÓN. ***

Ajánlja a mai kor kívánalmainak teljesen megfelelő betűkészlettel, diszítésekkel és a legujabb szerkezetű GYORSSAJTÓVAL ellátott
könyvnyomdáját, mindenféle nyomdai munkák gyors, csinos és hibátlan elkészítésére.

A LEGJUTÁNYOSABB ÁRBAN ÉS LEGRÖVIDEBB IDŐ ALATT KÉSZIT:

TUDOMÁNYOS és SZÉPIRODALMI KÖNYVEKET,

FOLYÓIRATOKAT, KÖRLEVELEKET, SZÁMLÁKAT, ÁRJEGYZÉKEKET, FALRAGASZOKAT,

BÁLI ÉS LAKODALMI MEGHÍVÓKAT, ELJEGYZÉSI KÁRTVÁKAT,

LEVÉLPAPIROKRA és BORITÉKOKRA CZIMEKET, NÉVJEGYEKET stb.

Koczkás és sima levélpapirokhal,

borítékok, és mindennemű nyomtatványhoz nagyválasztékú papirkészlettel rendelkezik.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítettnek.

UGYANITT MEGRENDELHETŐ A

„SZILÁGY-SOMLYÓ”

TÁRSADALMI HETILAP, MELY A MEGYE EGYIK LEGELTERJEDTEBB LAPJA.

Uj cipész üzlet!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy helyben, a csizmadia ipartársulat áruhelyisége alatt egy a mai kor kívánalmainak megfelelő

CIPÉSZÜZLETET

rendeztem be.

Raktáron tartok saját készítményű legújabb divatu férfi-, női- és gyermekcipőket nagy választékban, — továbbá mérték utáni megrendeléseket is a lehető legrövidebb idő alatt a legfinomabb kiállításban készítek.

A n. é. közönség becses pártfogását kéri

GÁSPÁR ENDRE

2—3

cipész.

Elismert legtisztább alkalikus

KRONDORFI SAVANYUVIZ

Asztali- és gyógy-víz

orvosi tekintélyek tapasztalata szerint kiváló gyógyhatással bír köhögés és rekedtségnél, tüdő-, gyomor- és hólyaghurutnál.

Borral vegyítve felséges ital.

2—3

Magyarországi főraktár:

Bauer Lajos és testvére Budapest, Arany János-utca, 9. sz.

STAHEL és LENNER Budapest,

Trieur- és lemezlyukasztó gyár.

Gyár: Katona József-utca 8. sz., Margithid és nyugoti pályaudvar közt.

Ajánljuk az általunk gyártott legjobb minőségű:

Trieurók: a konkoly és búkkönynek a buza, árpa vagy rozs közüli kiválasztására.

Trieurók: a zabnak vagy árpának a buza közüli és a gömbölyű magvak kiválasztására.

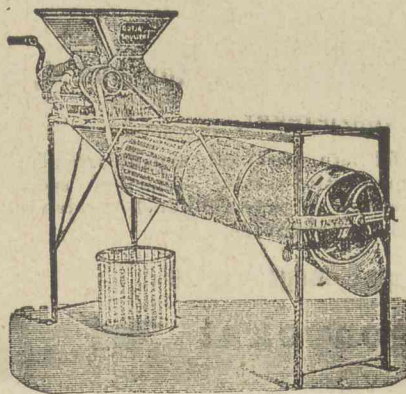
Lencsetisztító és osztályozó-Trieurók: az árpa kiválasztására és a lencse osztályozására.

Osztályozó-Trieurók.

Szabadalmazott Trieur és osztályozógépek minden gabonafaj tisztítására és tetszés szerinti osztályozására. Elvállalunk Gutjahr és Müller, illetve Mayer rendszerű trieurók csekély költséggel a trieur beküldése mellett ezen szabadalmazott trieurókká átalakítását. 3—10

Malom-Trieurhengerek vagy burkolatai, **lyukasztott vagy hasított lemezek** tetszés szerinti anyagban ipari vagy gazdasági célokra.

Árjegyzékek vagy mintakönyvek ingyen és bérmentve küldetnek.

Több mint 50 év óta sikerrel használtatik!

Szeplőket és májfoltokat

valamint az összes bőrtisztatlanságokat

eltávolít biztosan az

Eszéki Spitzer-kenőcs

és az

Eszéki Szalvator-szappan.

Valódi minőségben csak a DIENES C. J.-féle gyógyszerárban

ESZÉKEN, FELSŐVÁROS.

1 tégely valódi Spitzer-kenőcs	35 kr.	1 darab valódi Salvator-szappan	50kr.
1 üveg valódi Spitzer-mosdóvíz	40 kr.	1 doboz valódi lyoni rizspor 3 színben 50 k. s. ft.	
1 tégely kézpaszta	60 kr.		

Figyelmeztetés!

Csak akkor valódi, ha a fenti törvényileg beiktatott védjeggyel el vannak látva és kéretik a t. közönség csakis BIENES-féle eszéki kenőcsöt és szappant kéri és elfogadni. 6—6

Legszolidabb árak, pontos kiszolgálás mellett!

Van szerencsém a helybeli és vidéki közönség becses tudomására hozni, hogy bevásárlási utamból hazatérve, üzletemet a tavaszi és nyári idényre a legdusabb választékkal láttam el.

Üzletemben csakis jó minőségű Cosmanosi kartonokat tartok,

valódi francia saten és batizokat,

valódi Schroll-féle chiffonok, ing creton, pamut- és creas- alsó és felső lepedő-vásznak, himző vásznak, csikos damaszt, grádlík, asztalneműek, szőttes és zephirek, mosó, cashmir és selyemkendők, zsebkendők, férfi ingek, gallér és kézelők, paplanok és paplan sateneket.

Valódi mosó filó- flosch himző selyem, D. M. C. himző-pamutok.

Szabó kellékek nagyválasztékban.

Mindennemű rövidáru és itt még számtalan elő nem sorolt cikkek nagyválasztékban.

Kérve a nagyérdemű közönség becses pártfogását, amit szolid árak és pontos kiszolgálással kiérdemelni főtőrekvésem leend.

Teljes tisztelettel:

GÁMENTZY ÖDÖN.

7—10

Legszolidabb árak, pontos kiszolgálás mellett!

Sírkoszorúk a legszebb kivitelben!